

A 1806/välfärd

Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
**jäsen ehdotusta adoptioiden lakkauttamisesta diktatuureista tai
turvattomista maista**

Ehdotus

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta ehdottaa,

että Pohjoismaiden neuvosto ei jatka jäsen ehdotuksen A 1806/välfärd käsittelyä.

Norja, Ruotsi ja Tanska vastaanottavat tällä hetkellä eniten adoptiolapsia muualta maailmasta. Viime aikoina on julkaistu useita raportteja väärin tehdyistä laittomista adoptioista. Ilmiö on havaittu Vietnamin, Etiopiassa, Intiassa, Sri Lankassa, Keniassa ja Koreassa, ja viimeisimmässä raportissa käsitellään adoptioita Chilestä. Ruotsin perheoikeudesta ja vanhemmuuden tuesta vastaavan viranomaisen MFOF:in raportista käy ilmi, että Chilen viranomaiset selvittelevät 371 Ruotsiin liittyvää adoptiotapausta. Määrä vastaa noin 17 prosenttia kaikkiaan 2 177 Chilestä adoptoidusta lapsesta.

On käynyt ilmi, että lapsista on tehty adoptoitavia epäeettisin keinoin; painostamalla, lahjomalla tai jopa suoranaissilla kidnappauksilla. Adoptioasiakirjat ovat osoitautuneet peukaloiduiksi ja papereita on laadittu väärin perustein. On tullut esiin jopa tapauksia, joissa lapsi on julistettu kuolleeksi Chilessä, mutta todellisuudessa hänet on adoptoitu Ruotsiin, mistä biologiset vanhemmat ovat saaneet kuulla vasta 40 vuotta myöhemmin.

Virheiden paljastuessa adoptiotoimistot valittelevat tapahtunutta, mutta vetoavat samalla vanhoihin, pahamaineisten diktaattorien laatimiin lakeihin. Ruotsin MFOF jatkaa adoptiolupien myöntämistä adoptioille maista, jotka ovat itse todenneet toiminnassaan olevan suuria läpinäkyvyyteen ja oikeusvarmuuteen liittyviä puutteita. Viranomaisen hyväksyy edelleen adoptiot Koreasta, vaikka Korealta kului kaksikymmentä vuotta allekirjoittaa Haagin kansainvälisiä adoptioita sääntelevä yleissopimus, jota Korea ei edelleenkään ole ratifioinut.

Pohjoismaat edellyttävät elinkeinoelämän toimijoilta sitä, että ne varmistavat muissa maissa tapahtuvan tuotannon olevan eettisesti hyväksyttävää. Maissamme kehoitetaan boikotoimaan tavaroiden ja palveluiden ostamista maista, joissa hallinnon katsotaan rikkovan ihmisoikeuksia. Samojen ehtojen tulee koskea adoptioita. Adoptioita ei pitäisi sallia maista, joissa lasta ei pystytä rekisteröimään heti syntymän jälkeen, sillä vastasyntyneiden rekisteröinti vähentää asiakirjojen väärentämisen vaaraa.

Tarvitaan läpinäkyvyyttä ja oikeusvarmuutta, jotta ulkomaiset adoptiot voidaan toteuttaa kestäväällä tavalla. Yksi tapa varmistaa sääntöjen noudattaminen on sallia adoptiot ainoastaan maista, jotka noudattavat YK:n Lapsisopimuksen artikloita, joissa vahvistetaan lapsen oikeus syntymän jälkeen tapahtuvaan rekisteröintiin ja oikeus tiedonsaantiin.

Jotta voimme varmistaa, ettei lapsikauppaa harjoiteta Pohjoismaissa, Pohjolan vihreä vasemmisto ehdottaa, että Pohjoismaiden hallitukset tekevät yhteistyötä laatia-akseen säännöt kestäväällä tavalla toteutetuista adoptioista ja lakkauttaakseen dikta- tuureista ja turvattomista maista tehtävät adoptiot.

Taustaa

Ehdotusta käsiteltiin ensimmäisen kerran Kööpenhaminan teemaistunnon yleiskokouksessa huhtikuussa. Ajanpuutteen vuoksi päätettiin, että ehdotuksen käsittelyä jatketaan Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnassa.

Asiaa käsiteltiin uudelleen kesäkokouksessa 26. kesäkuuta. Valiokunnan näkemykset on esitetty seuraavassa.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta oli yhtä mieltä siitä, että on aina tärkeää huolehtia lapsen parhaasta. Jäsenten enemmistö oli kuitenkin sitä mieltä, ettei kysymyksen käsittely Pohjoismaiden neuvostossa lisää pohjoismaista hyötyä ja että Pohjoismaissa tehdään jo työtä asian eteen kansallista lainsäädäntöä noudattaen. Sen sijaan ehdotettiin, että valiokunta suosittelisi Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se selvittäisi miten Pohjoismaissa toimitaan lapsen parhaan varmistamiseksi adoptioissa.

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta päätti sen vuoksi olla jatkamatta ehdotuksen käsittelyä sen nyky muodossa.

Helsingissä tiistaina 3. syyskuuta 2019

Bente Stein Mathisen (H)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Heli Järvinen (vihr.)

Ilmari Nurminen (sd)

Kaisa Juuso (ps)

Kasper Roug (S)

Maria Stockhaus (M)

Nina Sandberg (A)

Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.)

Paula Bieler (SD)

Per-Arne Håkansson (S)

Tony Wikström (ÅSD)

Pohjolan vihreän vasemmiston varauma

Pohjolan vihreä vasemmisto esitti päätökseen varauman, koska asia kuuluu heidän mielestään Pohjoismaiden neuvostolle. Jäsen ehdotusta käsitellään sen vuoksi uudelleen Pohjoismaiden neuvoston 71. istunnossa Tukholmassa.

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne tekevät yhteistyötä lakkauttaakseen adoptiot diktatuureista tai turvattomista maista.

Helsingissä 3. syyskuuta 2019

Ina Strøjer Schmidt (SF)

Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)